శ్రీః

సూంపపాందత్ర భతేగు తాంవ్ర తాపివృ ధివితాభి తిసంత్తే ఘృరూంవశీభిసుపపత్తి పరస్సాద్రి
సాంధ్రవి తావచెదశ వ్యాభశేప్రతి యోంగి తాంశ్యవెతిగేసుఎతత్తృప్పప్రాంగెవదూంషితతా
వలంబన్నమసుచి తమితిచన్నవ తత్తృప్పమవలంబన్నిభ్రుతవతితాత్ విష్ణుంధావతరణాశాం
భ్యాశావి సాంధ్రవి తావచెదికావచ్ఛిన్న వ్యాభవశతాం చెదక తత్ప్రంతొంబత్రుదశ్నేవ
శ తృప్పవవపరవవసాం రాత్ అంరాంవ తత్ప్రయొం బిశద్ద్రేనవయి తత్ప్రంతొంబి
త్రిరిత్ర్యవవెవప్రాంగదూంషితతిభత్ సాంధ్రవి తావచెదకావచ్ఛిన్నే తాద్యదిప్రయి
వుఅవి సాంద్రవితావచ్ఛెదక వ్యాభవశప్రతి యొంగితాంశ ఇత్త్యేవవెవశిదె
ప్రష్టభప్పాబాద్యెద్య పితధ్యాసతిభూం తత్ప్రవయూం తకొంబభియవాంకతాభిదె
తివశేవ్యాంభద్రాంశవ తత్ప్రత్వసవి భపతాద్ధివాం వ్యోశివవనంహ్యతతయూం
దశ వ్యాభవశేత నత్వసవపత్తి రితి పరిశపరిశి అతః పంధాః తథాబిపృథివశిగెవితి
తావివతి [illegible] సంవాంశాభి ధ్యావారం ప్రతియొంగిసాంజ్ఞాంభిశరదాభి
గేధ్నితి వ్యాప్తి రితి విశిష్టే సాంరా పిపూంర్వన్ధ్యాసా స్వత్తి రవవి శిష్యస భధాం వరాంవద్దే

౧
౧

ప్రాం
గౌతం

గిసాంసారాం ధీశ్వర [illegible] తత్వతత్ర [illegible] ఇత్యాదినాం అతివ్యాప్తిరితి [illegible]
[illegible] ప్రతియోగి సాంసారాం ధీశ్వర [illegible] తత్రాపి తి:
[illegible] ఇతి [illegible]
[illegible] యతాం [illegible] తిం తింసాంసారాం ధీశ్వర [illegible]
[illegible] ఇత్యాది [illegible]
[illegible]
[illegible] ప్రతియోగి [illegible]
సాంధీశ్వర [illegible] ఇతి [illegible]
[illegible] ధీశ్వర [illegible] వృత్తి [illegible]
[illegible]
[illegible] వృత్తి [illegible] ధీశ్వర [illegible] వృత్తి [illegible]
[illegible] ధీశ్వర [illegible]

దిరూపప్రతింతిలాం [illegible] నాద్విశ్వర [illegible] దతి వ్యాప్తి [illegible]
మాత్రస్య [illegible] తాదృశరూపం [illegible] సందిగ్ధభావ [illegible]
[illegible] వృత్తి [illegible] దతి వ్యాప్తి [illegible]
త్వద్విశ్వర [illegible] తగత [illegible] ప్రతియో [illegible]
[illegible] తివ్యాప్తి [illegible] వరిష్ట [illegible]
[illegible] సందిగ్ధభావస్య పరమాం [illegible] ప్రతియో [illegible]
[illegible] ప్రతియోగి [illegible]
[illegible] ప్రతియో [illegible]
[illegible] తి వ్యాప్తేః
[illegible] తాదృశ [illegible] సందిగ్ధ [illegible] వ్యాప్తి [illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
సంధ్యా [illegible] ప్రతి [illegible]
[illegible]
[illegible] సంధ్యాం [illegible] ప్రతి [illegible]
[illegible]
[illegible] ప్రతి [illegible]
[illegible] ప్రవృత్తి [illegible]
[illegible]
[illegible] ప్రతి [illegible]
[illegible] ప్రతి [illegible]

ష్టసర్వకారణత్వాదితి భావః అథాత్ర కాలత్రయం పంచం ప్రతిభావవిషయత్వ చ తే ... చప్రత్య
క్షానన్నాతకాలసంబంధిరూపం తదధికరణత్వం తదాకారజ్ఞానవాన్ తేన అభావప్రత్యక్షత్వ
ప్రత్యక్షత్వాభావభిన్నం ప్రతియధికరణం జ్ఞానత్వం నహి తత్తాదాత్మ్యం ఇతి వాచ్యం ఏవం సతి
౨ త్రుటిత్వంవ్యాప్యకారణస్వరూపాదిరూపసంబంధి జ్ఞానసంబంధిత్వేన ఘట వృత్తిరూపం తత్తాత్పర్య
త్వాపత్తేః సత్యత్వస్వరూపయుక్తిః విశేషణతాయాం అపి తత్తాదాత్మ్యం ప్రవిష్టకాలసంబంధి తదవిద్యా
తాపత్తేః అత్ర చక్షుష్ట్వం యోగ్యత్వం సత్యదానత్వాదిసంబంధత్వాత్ ఇతి వాచ్యం తావతాపి తత్ప్రత్య
క్షాసంభవేన తస్మాద్వారస్యే ప్రత్యక్షత్వసంభవేన తత్పర్యాప్తిస్వరూపసంబంధప్రతియోగివర్తః
ప్రత్యక్షానుపయుక్తా ఇతి చేన్న తత్ర తత్సంబంధ విశేషణతాదితి బహుధా ప్రపంచితం తత్ప్రత్యక్ష
పదేన చక్షుష్ట్వం యోగ్యపదార్థసంబంధాభావేన తత్సంబంధితత్వం ప్రకారతా భావేన వర్ణయుక్త
తావదక్షరసంబంధాదిత్వాంతత్వాదితి ధ్యేయం చక్షుర్గ్రాహ్యత్వం తత్ర ఘటితచక్షుష్ట్వం [illegible]

ంయుక్తవి శేష [illegible] ప్రతి [illegible]
[illegible] త్రిశా [illegible]
[illegible]
[illegible] ప్రతి
[illegible] సుభవ విప్రతి [illegible] ప్రతి
[illegible] త్రత [illegible]
సుభవె విప్రతి [illegible] తెలు [illegible]
[illegible] విప్రతి [illegible]
[illegible]
[illegible] విప్రతి [illegible]
[illegible] విప్రతి [illegible]
[illegible]

సోమాంశాభావవతీరూపసంసర్గాభావాత్తు శ్రీసుమాగ్రావచ్ఛిన్నాంశకమితి భావః
న్యాదవచ్ఛేదకత్వం పక్షే విరూపసాపా కల్పాభావవదన్యోన్యత్వం రూపవద్విషు
సాధితత్వసిద్ధౌ తత్ర ప్రవృత్తిసంభవతి । రూపసామాన్యాభావత్వప్రతిబంధకాభావ
ముద్రయా రూపత్వతికాల తత్ర రూపవద్భిన్నం తు ప్రతియోగిత్వం ఏవం చా
౮ • సామాన్యాభావభేదశమితి ద్రవ్యం చ ప్రత్యక్షబాధావిశిష్టే రక్తః సాధ్యాభావవత్ గ్రం౧
• భేదప్రవేశే తత్ర రూపవిశిష్టాభావాపత్తిసంభవేన పరాభిమతవిపక్షం తాసు ద్రవ్య
త్వం వ్యభిచారమితి చేదత్రాభావే తత్రాధికరణవృత్తిత్వం తాదాత్మ్యం ఉపతత్త్వవత్త్వ
త్వం తత్రాభావవత్త్వాభావే విశిష్టం భవతి ద్రవ్యాంశే నైవాస్తుత్వం రూపత్వం రక్తత్వాదిక
రూపవిశిష్టద్రవ్యావచ్ఛేదకాంశే పక్షే విశిష్ట సంభవతి తద్భావాన్వయవ్యతిరేకవత్త్వం తథా
చ వినాశేన విశిష్టే యావంత్రాత్ర విశేషణత్వం సంభవతి తత్ర తత్త్వమేవ
రూపత్వం ద్రవ్యాంశే ప్రసిద్ధం చవ్యభిచారిత్వం చ రూపావచ్ఛేదకభేదమవిశిష్ట

ంగత్వేనాపత్తిసంభవతీతి విశేషప్రదర్శనం [illegible]
[illegible]

త్రిసూ

తత్వమానాధికరణం తత్త్వమిదంయతతయంతి॥ అత్రానమిదంపతత్త్వాంచకాలికసంబంధముతితంవివ
క్షణాదివ్యక్తం॥ దైశవద్ధికరణం ద్వాంసస్వసమిదయతత్త్వాంగాణాంవాడివాంతిప్రపంగవాంరణాంసంభవేతత్త్వ
మానాధికరణత్వేతివ్యధికరణమితిపరాస్తం॥ తత్త్వమానాధికరణ్యతత్త్వమిదయతత్త్వయోంరేఁవకేశం తవవ్యధి
కరణంద్వాంగతత్త్వమానాధికరణంభావికత్వంభావసవారణం॥ అత్రచక్షుప్రస్తైరిత్యాద్యేత్తాషుటక
వాక్యప్రవృత్తికేశనచ్ఛయామాతవరిచింతదయ్యం॥ అథేతిదర్శితవిగవమానవిరహకరణంపంయుక్త
ను -బలాందేవరణంపద్మాంసంధిమత్వాంప్రత్యక్ష్యంగణంపాంతథాంతాభావకేశయుక్తేశ ఇతి అథేత్యా
దిగ్రంథకికమభిప్రాయః ఇతిచేత్ యుక్తేత్వంతరప్రదర్శనాంయతసభిప్రవృత్తిరితవిచేషః అప్ర
త్రికాలపాంశావ్యాంపనాంభావంప్రత్యక్షణేచరణంపతాచవభిగభావాంప్రవృత్తాంశతి ఇదం చ ప్ర
తవిశేషాంభిప్రాయమాంశ్చాపనరుతప్రదర్శనాంగభాంవమాంతుతయాంచుంరాపక ఇతిప్రతి
ంతిరాంగసాంవరణోకాశభిత్త్వమితభిప్రాయంతి తద్రూవాంభవిగప్రతింతిరాంనితాంశత్వస్యాల్పత్తిరుం
వశ్రుత్రీతిభ్రయమితిపరవాంగశాంభుళ॥ రక్తంరణంపాంగాప్తిప్రతీతిరిత్యాహుస్తద్ధం॥

సా॥ వ్యాప్య
వ్యాప్య

సత్ప్రాగభావవత్త్వాంశవ్యాప్యవృత్తిత్వాభావాత్ [illegible] వహ్నిప్రతియోగి [illegible] తాదాత్మ్యం స్వవృత్తి తదేవాయం
ధూమప్రకారకప్రమావిషయతాభావవత్త్వే విషయత్వోపాదానేన [illegible] వ్యాప్యవృత్తి
తాభావః సంయోగేన [illegible] వ్యాప్యవృత్తిత్వపక్షే ధూమవాభావస్య [illegible] [illegible] ధికరణతా
వ ప్రతియోగితానవచ్ఛేదకతావచ్ఛేదకత్వాప్యతావచ్ఛేదకత్రా [illegible] తిర్వ్యాప్తిర్నిరవచ్ఛిన్నా [illegible] భావ [illegible]
వచ్ఛిన్నప్రతియోగికాభావ విషయతా [illegible] ప్రకారకప్రమా [illegible] భావవత్ [illegible] వృత్తిత్వ [illegible]
[illegible] ధికరణ [illegible] [illegible] ధికరణ [illegible] ఏవ ప్రతియోగిసమానాధికరణత్వాప్యతేతి
వ్యాప్తి [illegible] మితి భావ [illegible] విషయతా [illegible] భావ [illegible] ప్రతియోగి
సామానాధికరణ్య [illegible] సంగ్రహః [illegible] ఏవేతి ప్రాచాం [illegible] అధికరణత్వ [illegible]
ఇదానీం [illegible] తత్తావచ్ఛేదకసంబంధేన [illegible] అధికరణతాయాః [illegible]
తావత [illegible] తత్తాయాం వ్యాప్తి [illegible] సంబంధితావచ్ఛేదక [illegible]
[illegible] తాదృశసంబంధిత్వ [illegible] మితి తత్ప్రతియోగితావచ్ఛేదక [illegible]

౬

ఇష్ట త్రిపసంగ్రహ ఇతి వాచ్యో వృత్తి: యథా తు శబ్దాంతరేణ [illegible] తు తాదాత్మ్యం [illegible] తద్వత్ [illegible]
వృత్తి: యథా [illegible] సంబంధా [illegible] తావత్ తాదృశ సంబంధా [illegible] విలక్షణ [illegible]
తాయా [illegible] తాదృశ [illegible] విషయతా [illegible]
త్రి త్వవిశిష్ట [illegible] తత్ర [illegible] సంబంధ [illegible] తత్ర [illegible]
[illegible] ప్రతి [illegible] వృత్తి [illegible] వత్వం [illegible]
[illegible]
[illegible] వృత్తి [illegible]
[illegible]
[illegible] వృత్తి
[illegible] సంబంధ [illegible]
[illegible]
[illegible] వృత్తి [illegible] సంబంధ [illegible] ప్రసంగ [illegible]

వి తవి తేః తేషు పాండానాం । ఏవం [illegible] ంతానాం తేషాం ప్రతితంతూనాం [illegible] సమానాధికర[illegible] [illegible] త్వప్రత్యయ [illegible]
తతి । అవయవ [illegible] కాలః ఇతి తత్ప్రత్యయా [illegible] మితి [illegible] ప్రత్యయాం [illegible] తేషు [illegible] కాలా [illegible]
[illegible] తాం [illegible] సవిత [illegible] ప్రత్యక్ష [illegible] సంబంధి [illegible] త్వం [illegible] భవతీతి
[illegible] సమ [illegible] తత్ప్రాదయం । [illegible] సవి [illegible] చరమధ్వంసాం [illegible]
[illegible] చరమధ్వంసాం [illegible] విశిష్టధ్వంసాం । [illegible] ప్రతియోగి [illegible]
[illegible] శర [illegible] దితి [illegible] ధ్వంసాం [illegible] చరమధ్వంసా [illegible]
[illegible] త్వవిశిష్ట [illegible] కాల [illegible]
[illegible] ఉపపత్తిః [illegible] ధ్వంసాం [illegible] దశాకాల [illegible]
[illegible] సంబంధి [illegible] విశిష్టత్వ [illegible]
[illegible] చరమప్రత్యయ [illegible] ధ్వంసాం [illegible]
[illegible] దశాకాల [illegible]
[illegible] చరమధ్వంసాం [illegible]

వ్యభిచారాత్ । సర్వకర్తృత్వాపత్తేస్తత్సాధ్యం స్యాదేకం బుద్ధిశాలిత్వమాత్రస్యాసిద్ధత్వాదితి చేత్ తత్రాపి
తత్సంభావిత్వాత్ ఏతదుపక్రమే చరమదృష్టసమవాయికాలత్వాద్యపేక్షయా తదుపాదానం సాధ్యం సాంద్రం తథాచ
ఉపాదానగోచరాపరోక్షజ్ఞానసమవాయిత్వం సాధ్యం తదుపాదానానాదేశాదికతత్ప్రత్యక్షచరమదృష్టసా
ధ్యానుమానాత్ తత్ర దృష్టసాధ్యతావచ్ఛేదకసంబంధేన సవిశేషత్వాత్ తదా తథా ప్రత్యక్ష
ప్రతియోగికసమవాయికర్తృత్వమితి పరమాత్మని కాలపదం తదుపాదానస్యేత్యర్థ ఇతి కేచిద్విశి
ష్టవైశిష్ట్యాపత్తేః వ్యధికరణస్య సాధ్యత్వాత్ తావచ్ఛేదకప్రతియోగితావచ్ఛేదకతా
సంబంధేనోక్తావిశిష్టబుద్ధిత్వావచ్ఛిన్నత్వమితి సకలచరమదృష్టసత్త్వాన్న
సంబంధితావచ్ఛేదకత్వేతి సాధ్యం సాధ్యతావచ్ఛేదకసంబంధేన తత్ర
ప్రతియోగివ్యధికరణస్య తత్సాధ్యతాసంబంధితావచ్ఛిన్నబుద్ధిత్వం విశేషణం వి
శిష్టం వ్యధికరణం భవతీతి తదా తథా ప్రతియోగితావచ్ఛిన్నసాధ్యకరణమితి
ప్రమాణాంతరసిద్ధం ఫలమితి వాచ్యం తత్సాధ్యస్య ఘటత్వేన తదుపస్థితౌ

వశవతత్వాత్ తేషాం రాంతరాణి పిః తయాం వద గ తసంపాతాదిద్వ్యాఖ్యానకతాం వదైరశకే తం తతో
దితాం కసంబంధాత్ తత్కాలత్వం తాంబా వసంభవవిశిష్టే రుక్తవిశిష్టయాం విశిష్టయోః ద్విరకరణం
సాపేక్షసిద్ధిరితి చేన్నైవం మహాకాలత్వే అవి కాశత్వాభావాత్ ఇతి దిక్ కృత్వా తురీయమి
తి మహాకాలధ్వంసమాత్రానవసరోత్పన్న ఇతి దిక్ క్రియాత్వం దవులక్షణం పరమాణూనాం తద్భా
గాదియోర్ద్వయమితి వ్యాఖ్యానః తత్ర ద్వయాంతం వస్తు గసంతద్విశేషక్షేత్రపాతిత్వాత్ మహాంతి ఇదము
లక్షణం గుణాం కృతసంప్రత్యంతం అనేకభూవగమాం దాం మహాకాలత్వమితి యోర్ద్వయం ప్రత్యయాం
కాలత్వాదిరితి నను కాలత్వమనుగతం ధర్మంతరమితి విశిష్టతాంకాలత్వమస్తు ఇతి రిక్త
తాత్పర్యాత్ కాలత్వవిశిష్టాం వస్తుప్రత్యయమేవ కాలత్వరూపం ప్రతియోగినాం కాలగాంధిక కరణ్మా
త్వే తమితి కల్పనాత్ వ్యాప్తిమాత్రం మితి చేత్ తత్ర తదంతత్వం కాలత్వమనుగమయోగితారూపంపం ఆ
గుణయోగిత్వానుగమోత్పదే నిత్యత్వం రూపం కాలత్వాంగస్తు కాలత్వాదితి రిక్తంయ
త్రైకా స్థితిః తత్ర విశిష్టం స్తు కాలత్వమిత్యసంవిషయం యత్రావిశిష్టం తాంతస్త్వసత్త్వే

ద శ్రీ తత్త్వం [illegible] విపక్షా వం తద్ర [illegible] అతివ్యాప్తి వారణాయ [illegible] శక్యమితి [illegible] [illegible] దస్య
వాం దా [illegible] బంధ [illegible] వ్యాపకే తావద్ర [illegible] [illegible] తింతిరాణి తా [illegible] యాం వదం [illegible]
సప్రతి [illegible] [illegible] నా [illegible] రణ్యవి [illegible] తివ్యాప్తి [illegible] తి [illegible] దత్వ [illegible] [illegible] [illegible]
ప్రతియోగి [illegible] [illegible] రక్ష [illegible] యుక్తాభావ సబలక్షణ [illegible] [illegible] తియోగి [illegible]
[illegible] తవి [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] భావ సబలక్షణ [illegible] [illegible] యుక్త [illegible] తియోగి [illegible]
[illegible] తియోగి [illegible] [illegible] తియోగి [illegible] [illegible]
[illegible] తి [illegible] లక్షణ [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

సంవాదాం తదర్థలక్షణం తేషాం [illegible] ధూమ [illegible] ప్రతియోగి [illegible] తాదృశాధి
కరణం తాన్నిరూపిత వృత్తిత్వ [illegible] ధూమవాన్ [illegible] తాదృశ వ్యాప్తి [illegible]
[illegible] సామానాధికరణ్య [illegible] అధికరణం [illegible] ఏవం చ [illegible] వహ్ని [illegible]
ధూమవానధికరణం [illegible] పర్వతే ఏవ వస్తుతః [illegible] అధికరణం [illegible] సామానాధికరణ్యం [illegible]
ప్రతియోగి సామానాధికరణ్యమితి నను తుల్య [illegible] తాదృశ [illegible] దాంవత్వ
[illegible] తదంతర్గత [illegible] సామానాధికరణ్య [illegible] పర్వతే [illegible]
సామానాధికరణ్యం విరహాదితి [illegible] తావచ్ఛేదకావచ్ఛిన్న [illegible] వచ్ఛేదక ప్రతియోగి
[illegible] ప్రతియోగి [illegible] అధికరణం [illegible]
[illegible] తావచ్ఛేదకం [illegible] ప్రతియోగి వృత్త్యధికరణం తాన్నిరూపిత [illegible] భవతి తత్త్వం అధి
కరణం [illegible] స్వనిరూపితత్వసంబంధేన ఏవం [illegible] వ్యాప్తిః
అత్రేదమవధేయం ఇదం లఘు [illegible] ప్రతియోగి [illegible] వృత్త్యధికరణ [illegible] నిరూపిత [illegible]

ప్రష్ఠ

బ్రాం యెలస్త్రీ వంల వర్ణా ప్రశుమలక్ష్య లోకప సంయోగా త్మకా భావస్య వియూ తదంతర్గ
తతత్పుత్రవర్తా దారాయు వాంఛా చ్ఛేదయితా బదితా ద్విదికి వల్మాక్షయి సాంద్య కేసక్తితా లక్ష్య రాసహ
స్వయసంభ్రమ ద్రవ్యాదికరణ దశ్య శేష్టి భావ ఖండ కపరస్తు తం తంతా వ్యవృత్తి తేత్వాది గ్రంథా ను
తిప్రసంగా వేసకాల పరిణా మావా ద్రవ్య త్వాది తద్భావతి వ్యాప్తి వారణాయ సాధ్య వస్తే
ష్టా వైదికత్వ విశిష్ట తంబంధే దవర్తమా నత్వరూప విశిష్ట సత్వ వకర్తం యాంశ్య తద్భ
వప్రాంప్యసాధ్య వ్యాపక తానచ్ఛేదక ప్రతియోగి తాక ప్రతియోగి దా తదన తతత్పుత్ర వరం
దాయి పంభూనా పూదితల్ల విశిష్ట దేవ అభావ ఇతర సంభావ దిగ్న ఇతర్యశ్శిర
కేరం శోంష ఇతి వాచ్యా శ్రుత వ్యాభావ వాంచ్యే యత్వాది త్వ తి వాయ్భిం వ్యభావా శారూ
పశా ద్విశర కర తాప భావ సాధ్య వికిం బిద్ధిశిష్ట పావ భావ రంద ప్రతి రోం సాధారా
దికరణ్యా సమ్యక్ షం తద్భా వలోకిన తాప ది తిచల్య బు చారి దిరూ పకాం ద్విత్యరంగం
బిగ్భేద మూండా యాం తి వాక్యసైరా చార సంభ్వాం తప్రభ వాయి యాం వ్యాపకాధి క్షల

తఃప్రతియోగితాంశే ప్రకారతావిశేష్యతాశ్రయాదోషఃసంబద్ధితియ్యాలక్షుల్ర
గోత్వవపిప్రతియోగిత్వేయద్యవచ్ఛేదకతావచ్ఛిన్నప్రతియోగితాకత్వం స
ప్రత్వం యోగిత్వరూపవిశిష్టవిషయత్వసంబంధాయత్ప్రతియో
గ్యవృత్తిత్వేతి గ్రంథాంసంగతిః జలవృత్తిత్వవిశిష్టగోత్వాభావద్రవ్యాభావత్వ
తాభావేతి అత్రయదిస్వరూపసంబంధావచ్ఛిన్నం జలవృత్తిత్వం స్వవృత్తి
త్వాంతాద్వ్యసంబంధావచ్ఛిన్న జలవృత్తిత్వస్యదోషే అసత్వాపదేతాద్వ
త్వాభావసత్వవిశిష్టాభావాంగాత్మకతం యాద్వయాద్వయాభావాభా
వస్వరూపతానస్యాత అత్తత్వాపత్తివచ్ఛిన్నస్య జలవృత్తిత్వవిశిష్టగో
త్వాభావస్య ద్రవ్యాభావే అసత్వాత్ విశిష్టంశుద్ధాన్నతిరిచ్యత ఇ
తితాద్వశవిశిష్టాభావశుద్ధగోత్వాభావం ప్రత్యాహుర్త్యరంసుదీసం

ప్రతియోగిసంబంధావచ్ఛిన్నం జలవృత్తిత్వం తదాత్మసంబంధస్యైకత్వేపి గోత్వాభావేత
దభావాజ్జలవృత్తిత్వవిశిష్టద్రవ్యాభావఏవముక్తిరితి సావచ్ఛిన్నత్వప్రతా
ద్రవ్యాభావస్య ధూమరూపత్వాసంగచ్ఛతే అతస్స్వరూపసంబంధోంశసంబం నవతర
ధావచ్ఛిన్న[illegible]వృత్తిమత్వమత్రబోధ్యమితి నైవంత్వానుపపత్తిలక్షణమితి
ద్ధ్యుయంధూమాభావాధికరణత్వానుపపత్తిరితి వాచ్యమితి అనులితరత్వగోళ్ళే
[illegible]తియోగితావచ్ఛేదకః చాప్రతియోగితావచ్ఛేదకస్వరూపత్వేపి జలవృత్తిత్వే
ష్యైవచ్ఛిన్నత్వేయతాదిరూపితాధికరణతాయాః ధూమాభావేష్యత్వారా
త్వేనత్వానుపపత్తిః ఇదంచ అనులితరజేదత్వేసతిస్వప్రతియోగితావచ్ఛేదకాభా ౧౦
తదిప్రతియోగితావచ్ఛేదకత్వాభావత్వాభావతద్భిన్నత్వమితి వక్ష్యంతే
త్వరూపత్వస్యల్ప్రనాపి[illegible]యగాంఫలతైలక్షణ్యాంబాంచ్ఛేపిత్వ అతఇత్యంధోమ్నోపాద్యాః
సమద్వ్యపి సంయోగసంబంధావచ్ఛిన్నాభావస్య ధూమాభావాధికరణత్వసంభవతి। తథా

పిలాంఘవా ద్రవ్యవవత ప్రతియోగిత్వ [illegible] త్రయం [illegible] తత్సంబంధావచ్ఛిన్న ప్రతి [illegible]
యోగితా [illegible] అవచ్ఛేదక [illegible] విశేష [illegible]
క ఇతి ధ్యేయం॥ [illegible] జలవృత్తిత్వ విశిష్ట [illegible] ద్రవ్య [illegible]
త [illegible] ద్రవ్య [illegible] ॥ ఏవం [illegible]
[illegible] వర్తత ఇతి ప్రసిద్ధ [illegible] జలవృత్తి ద్రవ్యం
[illegible] వర్తత ఇతి [illegible]
[illegible] ॥ ఆకాశజలాది సంబంధిత్వ సత్త్వేపి జలాదివృత్తిత్వ [illegible]
లాదివృత్తిత్వ పదస్య [illegible]
లాదివృత్తిత్వ విశిష్టగో [illegible]
విశిష్టగో [illegible] వృత్తిత్వ
తి వ్యాప్తి సంబంధే [illegible] జలవృత్తిత్వ విశిష్టగో [illegible]
[illegible]

ప్రస్

జన్యద్రవ్యత్వాదితత్రేత్యాతివ్యాప్తిః ప్రతివ్యాప్తివారకం సాధ్యాభావవన్నిష్ఠేతరేత్యాదికం విశిష్టాభావ
రూపప్రతియోగ్యసమానాధికరణేత్యపేత్ ద్రవ్యత్వాభావ తద్భిన్నత్వాభావవత్త్వాధికరణ తగగతేగవి
శిష్టాభావస్య ప్రతియోగిసమానాధికరణత్వాదతివ్యాప్తిరిత్యత ఆహ ప్రతియోగిన్యైతి। ఘటవ్యాపకతాస్థలే
తాదాత్మ్యసంబంధావచ్ఛిన్నసమవాయసంబంధే జలత్వరూపప్రతియోగిసామానాధికరణ్యవిశిష్టాదేరతివ్యాప్
తిరితివాచ్యం। జలవృత్తిత్వవిశిష్టసాధ్యాభావస్య ద్రవ్యత్వ శాభావస్య జలతాదాత్మ్యభావత్వయోరతస్య వ్యాప్యతాయాం
తాదాత్మ్యావచ్ఛిన్నసమవాయేన ద్రవ్యత్వరూపప్రతియోగిసామానాధికరణ్యసత్వాత్ అవచ్ఛేదకతాదృశాభావ
స్య సత్త్వే తాదాత్మ్యసంబంధేన తత్ర వక్తవ్యతయా ప్రతియోగిమాత్రవృత్తిత్వమపి అతివ్యాప్తిః సంభవేదితి చేదత్ర
తాదాత్మ్యేన ప్రతియోగితావచ్ఛేదకసంబంధేన జలత్వరూపత్వాభావస్య కేవలాన్వయిత్వే ప్రతియోగి
త్వాదిత్వాభావరూపతాదాత్మ్యాభావాత్ తత్ప్రతియోగి జలత్వరూపప్రతియోగిసామానాధికరణ్యవిరహాన్నాతివ్యాప్
తిరితి। తదేవం ధూమాభావస్యాపి కేవలాన్వయిత్వాత్ తదభావస్య సాధ్యవత్త్వ ప్రాగభావస్య ప్రతియోగి
సంబంధేన వహ్నిమత్త్వం తత్ర తాదాత్మ్యాభావత్త్వ తద్భావస్య ప్రతియోగిసామానాధికరణ్యం
తదితరాభావత్వ సంబంధేన వృత్తిత్వే జలవృత్తిత్వవిశిష్టసాధ్యాభావస్య వ్యాప్యత్వరాభావస్యాపి తథా ధూమాభావస్య
రూపతాయాం అభావాధికరణత్వే వక్తవ్యం తద్భావత్వ సంబంధేన జలవృత్తిత్వవిశిష్టసాధ్యాభావస్య

౯౧

తావత్వృత్తతాభావస్య ఘటత్వే జలత్వాద్యభావత్వం ప్రతియోగి వ్యాపకతాయాం ఘటత్వసమవాయేన తదవచ్ఛిన్నప్రతియోగితాకాభావస్య తే
రూపప్రతియోగి సామానాధికరణ్యం ఘటత్వే జలత్వాభావే అవ్యాప్తిరితి జలం ఘటవ్యాపాదిష్వృత్తిత్వే వ్యాప్తి స్త
దవత్తేవతిచ [illegible] త్వం। అత్రైవం తత్రా అతివ్యాప్తి రితి వర్ణ్యమాన ధూమవాన్ వహ్నేరిత్యత్ర తత్ర వ్యాప్తిస్సంగ
వాస్తి వ్యాప్తి అపి పక్షము పాత్ర మితి తు తత్త్వం ఘటాభావాభావత్వేన రూపవిశిష్టాభావ [illegible] తి జలవృత్తిత్వవిశిష్ట
సామానాధికరణ్య వ్యాప్యత్వతదభావ ఇత్యర్థః। సమవాయసంబంధేన తత్ర సంబంధేన వృత్తిత్వాభావాద్య। అత్ర ఘటా
సామానాధికరణ్య వ్యాప్యతాయాం ప్రతియోగినత్వాదిప్రసక్తిః। సద్భావ ఘటాభావప్రతియోగిసామానాధికరణ్యం ఘటాదిష్వపి
ద్రవ్యప్రతియోగిసాధ్య వదన్యత్వ తద్వత్త్వ అత్రైవ త్వం భావ ఘటాభాప [illegible] వ్యాపకతాయాం
సాధ్యత్వం బంధాంతర తతా ద్రవ్యత్వ ప్రతియోగిసామానాధికరణ్యం జలత్వేన తదా ఘటత్వవ్యాప్యత్వే ఘ
ప్రవృత్తిత్వ ఘటితప్రతియోగి యద్వ్యధికరణ్య ఘటిత వ్యాప [illegible] తాకత్వే సాధ్యప్రసిద్ధిరిత్యుక్తం। అత్రవత్తా వ
ఘట సమవాయత్వ ప్రతియోగితావచ్ఛేదకసంబంధేన వ్యాప్యతాయాం। అత్రా ప్రతియోగిసామానాధికరణ్య ఘటత్వ స్వవ్యా
వృత్తిత్వ। ఘటవత్వం సాధ్యత్వ మాదిత్యాదౌ ఘటత్వ ప్రమేయత్వ సామానాధికరణ్య భావస్య సంబంధేన తద్వత్ప్రమేయత్వ మాత్రే
ప్రతియోగితాకస్య తద్విశిష్టత్వ ద్వికరణత్వ జలస్వ వృత్తిత్వ ద్రవ్యత్వ ప్రతియోగితా ఘటత్వ సామానాధికరణ్యం
విశేషణ సంబంధేన ఘట అభావ ఏవం ఘటత్వ ప్రతియోగితా ఘటత్వ సామానాధికరణ్యం ఘట ద్రవ్యత్వ ఇత్యత్ర ఘట
ఘటత్వ ప్రమేయత్వం భావ ఘటత్వ వృత్తిత్వ విశిష్ట ద్రవ్యాభావ యోస్సమ తత్వే స్వాత్ ఘట వద్వృత్తిత్వ విశిష్ట ద్రవ్య స్వస్

[illegible]

మానాధికరణ్యంవిశిష్టస్య ఇయ్యం। సమానాధికరణ్యవృత్తి ధర్మాంతరవిశిష్టప్రతియోగితాకత్వసామానాధికరణ్యం ఏవంచసా=
వ్యాప్తిః॥ ఇతి వ్యాప్తిః॥ పరమపక్షేతు ప్రతియోగ్యసమానాధికరణ్యవృత్తిత్వవిశిష్టప్రతియోగితావచ్ఛేదకం
ప్రతియోగిత్వవృత్తిత్వవిశిష్టం ... ప్రతియోగ్యసమానాధికరణ్యవృత్తిత్వం చ
ప్రతియోగిత్వవృత్తిత్వవిశిష్టం తద్వచ్ఛిన్నం తత్ర వర్తతే ... ప్రతియోగితావచ్ఛేదకం
వచ్ఛిన్నసామానాధికరణ్యాభావ ... ప్రతియోగితావచ్ఛేదకవచ్ఛిన్న
సమానాధికరణ్యవృత్తిత్వం తద్వచ్ఛిన్నత్వం ... సామానాధికరణ్యం ॥ సమానాధికరణ్యవృత్తి
ప్రతియోగితావచ్ఛేదక ... వచ్ఛిన్నత్వసమానాధికరణ్యవృత్తిత్వ ... తత్ర ...
... ఽభావ సమానాధికరణ్యవృత్తిత్వ ... ప్రతియోగితానవచ్ఛేదక విశేషణతావచ్ఛేదక ... సామానాధికరణ్యాభా
వ ... ప్రతియోగ్యవృత్తిత్వం ... ప్రతియోగితావచ్ఛేదక
... ప్రతియోగితావచ్ఛేదక ... వృత్తిత్వమితిచేన్నతర్హి ఏవం ధూమవత్సామానాధికరణ్యాభా
వ ... ధూమవత్తావచ్ఛేదక ... వచ్ఛిన్నాభావ ... వ్యాప్తిర్ధూమస్యావ్యాప్తిః ...
తత్ప్రతియోగితావచ్ఛేదకత్వం ప్రతియోగితా ... సమానాధికరణ్యవృత్తిత్వం తత్ర
ధూమవత్త్వ ... ప్రతియోగితా ... తద్వచ్ఛిన్న ధూమత్వ ... సమానాధికరణ్యవృత్తిత్వా
భావాదేవాసాధ్యవ్యాప్తిః॥ ఏవం స్వపదేన ... ప్రతియోగితావచ్ఛేదకం ... సాధ్యతా

ప్ర స్త

[illegible] కర్తృత్వ [illegible]
[illegible] కర్తృత్వ [illegible]
[illegible] కరణం [illegible]
[illegible] సమవాయ [illegible] కర్తృత్వ [illegible]
ప్ర [illegible] అవచ్ఛిన్న [illegible] కర్తృత్వ [illegible]
[illegible] ప్రతియోగి [illegible] కర్తృత్వ [illegible] సమవాయ [illegible]
[illegible] సంబంధ [illegible]
[illegible] ధ్వంస ప్రాగభావ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

ప్రతి [illegible] ప్రత్య [illegible]

[illegible] ఇతి [illegible] వహ్ని [illegible]
[illegible]
[illegible] ధూమ [illegible]
[illegible] ధూమ [illegible] వహ్ని [illegible] ధూమ [illegible]
[illegible] ధూమ [illegible] భావ [illegible] ధూమవత్త్వ [illegible] ధూమ [illegible]
[illegible] తదభావ [illegible] ధూమ [illegible]
[illegible] ధూమ [illegible] ధూమవత్త్వ [illegible]
[illegible] ధూమ [illegible]
[illegible] ఉపలక్షణ [illegible]
[illegible] ధూమ [illegible] [illegible]
[illegible] విశేష [illegible]
[illegible] ధూమ [illegible]
[illegible] ధూమ [illegible]

కాలావచ్ఛిన్నేతి అత్రైవ మూలే యత్రత్ర వర్తతే ఘటాభావం [illegible]

బంధేన [illegible]

[illegible]

[illegible] సంబంధేన [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] సంబంధేన [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] సంబంధేన [illegible]

[illegible]

[illegible]

తి ప్రత్యూంఉపాస్యా స త్రైగత యతోంగస మునం ఇత్యత్వా ఘాం చెరిర్ద తిః గన శిబం దాం వ్యవ స్త రక్ష
స్తతథరం వ వక్షాతి తూవి శిష్టస్యతర్ ఇతి దేవత్వేన తాం ద్వశాం దాంవ సత్యేస త్వేన దూం పవ కృ తి సృష్టి శిష్టే
హంత్రస్య వృత్తింయోంగి తంవ స్తు దశ త్త్వేసంజవ ని వృత తజిహం (అత్ర వెతి ఘ దత్వేన అయం నేరం
శక్షే సవ పు ఛర త్వంతాం [illegible] వాం ద్వత శతి సస్తు మ టివద్ధి దస్తు టర త్వంతాం [illegible] వయో
స్వ వణి తను తత్త్వాది శ్వా సు టర త్వం తాం [illegible] వెపి సి దత్త సవ్య స తత్ర్కత్ర్క తి యోంగి తర
స్వస్థి దశ సై దత్వే వి శిష్టస్తతి యోంగ సోం ను టర త్వంతా ం ఘాం న స్వ అ యోం నేరం
శక్ష వి దత్వ మాం రత్వేన వ తాం దస్వ శాం ద్వ తరం ఘాంవ సవ్య తత్త్వాస త్వాత అ యోంసోం శ
శ సై దాం [illegible] వసవ్య తత తత్వ స త్వా త్త థం త యోం స్వ వసై యుక్త తత్త్వస్తి పింద దమి
తి టె త్వత్వం సై దత్వ సవసవ అత్వంతాం [illegible] తరవ త్వే సై దత్వప రత్వే నాండూం
స్వాం ర త ద వ వశ్వ బి యర్య మితి । గగు వ శ్వ మాం [illegible] నం వి తస్య దాం వ సి
విం కత్వేన వ సిస్థ ఘ టర త్వ తరం ఘాం వస్య యాం వ దం తగత త్వన తత్ర్కతి

యేంనితాం యేం॥ పూర్వకప్రవృత్తి జ్ఞానవత్త్వేదకాం ప్రసిద్ధ్యుల వ్యాప్తి రితి తద్వా
రణాయ యప్రేం తస్యసమానాధికరణ తాంత్వం విశిష్టాపూర్వకప్రవృత్తి ధర్మావచ్ఛిన్నం ప్రతి
యోగితాకేలం అవశ్యం వక్తవ్యమితి వహ్నిత్వే ప్రమేయయాం జ్ఞానవత్త్వ ఇత్యాద్యు
తికల్పామేవ వక్తుసంభవత్యత వహ్నిత్వాది తద్వ్యవచ్ఛిన్న పన్నం ధూమండాతిరిత్యాదిక్షేపవృత్తి
సాధ్యతాత్రి పద్ధికరణం ధర్మావచ్ఛిన్నాభావ ప్రతియోగిత్వ లక్షణం ధూమాదౌ లయం నయనియ
తాభావానాం సాధ్య వృత్తి ప్రతివ్యాప్తి వారణాయ సాధ్య తిరిక్త వృత్తి వతాం వ్యాప్తి
స్తితి యోగితాకేతు ప్రవేశ సమానాం ధికరణాభావనావ్య వచ్ఛేద్య త్వం హిం
ప్రత్వం తస్య వ్యాపకత తాదృశవృత్తిత్వమాం సంధికరణాం యోం॥ సత్వే సప్రతియోగి
కాభావానాం వాం తథాప్యతిరిక్త వృత్తిత్వ తదవచ్ఛిన్నాభావ సత్వలక్షణం ఘటత్వం ౧౫
వహ్నిత్వ్యే కప్రమేయయాం నాస్తీతి ప్రతీతి వహ్నిత్వం తదా ప్రతియోగ్యభావ వదితి

స్యాత్ ఇతి శ్రీకర్ణవృత్తిః తదస్మిన్ క్షాత్రాదయోల క్షణం ఘు వత్తృంగచ్ఛ పాపపి వరిం త్రే న వరిం
సంత్రత శ్రీ స్వరతాం భావస్త్వత్వం ద్రోతతి శ్రీ గ్రా త్రైం తత్త్వ్రస్యాం వషంత తగత తాంత్రసవ్యత్ర
తింయోనితాం యాంతి స్పసూత్రస్మృతి చి క్షాపప్ప దతాం ప్రసి శాబ్లి వర్ణ్యి స్పదప ద్విక్కి తివాం వర్ణి
ప్రలాం దవాసాం స్వతరం భావస్వవహిం సాంబయం కార్యభాం వస్వపరి యత్తత యాం తిదియ్యాశ్చ
లవహిం ప్రత్యయోనితాం యాంతి సూత్రస్మృతి చి క్షాపప్ప దశం వహిన్ప్రాం తదస్మిన్ సాంపయా
సంధి శర గార్హస్వతాం దవాసాం స్వతరం భావెల క్షణం వృత్తిసత ల క్షణాయి తాంవప్ప దశ వర్ణ్యసశ
ప్రత్యయోనిత్యాసం స గణ్యతద్బచిత్రాం యుజార్హం। లక్షపెతి। పూంపూంగకాగతి శ్రీకర్ణ వృత్తి
సంపెశ్వయం లంఘు కాలం దాంహం। సూత్రి సవ్యత్తి చి క్షయాం ప్రత్యయోనితం యాంతి
స్వ పదవ వప్ప దశవారస్పస్వ సూత్ర స్వవ్రత్తి చి క్షం తత్త్వయోగిత్వం యస్మిన్ వృత్తి సవయాసం స్వస
స్వ సూత్ర స్వవృత్తి చి క్షం సద్వదవప్ప దశయితి శ్రీ ప్రాపెక్ష యయాం లత్రకత్రి విశేషం శ త్రితి పత
పూంగ్రహ త్త్రి ప్రత్యయోనితా సూత్ర స్వవృత్తి చి క్షం ద్విక్ లత్ర తల వప్ప దశ సూత్ర స్వవృత్తి

చిక్త్వంప్రతియోగితాయాం మితి కాచిదత్ర ధూమవహ్న్యోః [illegible] త్రిత్వాతి నాప్
స్పాంశ్రసంబంధశుద్ధధూమవహ్న్యభావస్య ధూమవృత్త్యభావప్రతియోగిత్వం తత్త్వ వహ్నిత్వావచ్ఛి
న్నతదవచ్ఛిన్నాయాం ప్రతియోగితాయా ప్రత్యయత్వాదతివ్యాప్తిరత [illegible] యదవచ్ఛేదకమి
తి తదవచ్ఛిన్నప్రతియోగితావచ్ఛేదకంవా? వేశ్యమితి అత్ర తత్త్వత్త్వావచ్ఛిన్నయ్యాన్య
ప్రతియోగితావచ్ఛేదకావచ్ఛిన్నాభావసామానాధికరణ్యమితి తద్విశేష్యసంసర్గేణ త
ద్వాహం కించిద్విశిష్టసత్త్వస్య యోగ అభావః తద్వృత్తి నైకదేశాభావత్వరూపప్ర
తియోగితావచ్ఛేదకసంబంధేన ప్రతియోగితాశ్రయసామానాధికరణ్యత్వేనేతి
తత్ప్రతియోగితాశ్రయరూపవిశేషణతాయాః శబ్దవిశిష్టశ్చేత్ అభావః తద్వృత్తితావచ్ఛేదక
త్వరూపం మాభావస్య తదవచ్ఛిన్నసామానాధికరణ్యాభావాదతివ్యాప్తిః ఏవం
సహేతుసమానాధికరణాభావత్వం వ్యాప్తం కృష్ణ[illegible] ఇతి శబ్దేనాపి వ్యాప్తిమిత్యర్థం అత్ర

శిం చిత్వం బంధావష్టంభ ప్రతి యోంగితాం ఇరూం పశాం నాం ... పదద్వతి ... తావన్నదశతా
పద్మింక్షత్వానిశె శిరం బంధవః అప్రసిద్ధార్థ ఉపసంహార ప్రతి యోగి ... యథావిధి కరణాన్
పడితే వాక్యపశతాం శాస్త్రసాధ్యవక్ష్యత్ప్రస్పరూప సంబంధే నవి వశి యథావత్ రూపం తు
సంపాంకారాది కరణాన్విసాక్షాదితై సంబంధే నవ వశి యథావత యథా ఉపన్యాసం ప్రతిం తెలా
దిథ్యేవ యథా ... ఇత్యాదిసర్వత్ర ఇతి॥ కసు పూర్వ ... వృత్తి ... విశేషా పా చతుర్థ
సంవపరిత్య సం శబ్దార్థి ... తత్రాపి ... వాం చతుర్థం ... ఇత్యాది వి శ్లోక తత్వం వి
... యథా తా చవి ... యథా రూపం పం తథా బంధ తత్త్వ ... సాధావి ... ఉపసంహార్వ
తత్ర తత్ర దర్శితవా చతుర్థాం నా ... సతాపత్తా ... వివిష్ట పాచవి త్వాసి ప్రతి
తెలాగి వెంగళ్ళ ... కళారూప మపి తవాళ్ళక తాం క ... వా పక త్రివెం వశిగం ... పతే
తవ బ్రహ్మాం యాతత్ర ... త్వాగశి సయథా విధా ... యుక్త మతిత్వే ... దాం ... త్రితద

రుక్తవాంచ [illegible] విషయతా [illegible] త [illegible] వృత్తి [illegible] తద్వ్య [illegible] వృత్తిత్వ
విశిష్టవాంచ [illegible] త్వాని [illegible] ప్రతియోగితావచ్ఛేదక [illegible]
న [illegible] గమ [illegible] తదుక్త [illegible] త్వాద [illegible] హేతుసమానాధికరణా
[illegible] త [illegible] యత్కించిత్సాధ్యతావచ్ఛేదకావచ్ఛిన్నేతి సాధ్యతావచ్ఛ ఆగమ
దకసంబంధావచ్ఛిన్నసాధ్యతావచ్ఛేదకావచ్ఛిన్నాభావ [illegible] సాధ్యతావచ్ఛేదకత్వ
వచ్ఛేదకసంబంధిసత్త్వేతి యో [illegible] తావచ్ఛేదకవిశిష్ట [illegible] తి యోగితాప్రతియోగితావచ్ఛేదకతావ
చ్ఛేదకసంబంధేన యదధికరణం తద్వృత్తిత్వవిశిష్ట [illegible] తి [illegible] సంయోగస
మవాయాదిత్యేరుక్తసాధ్యతావచ్ఛేదకతా [illegible] సంబంధేన ప్రతియోగితావచ్ఛేదకా
వచ్ఛిన్నసాధ్యాభావాధికరణ [illegible] తాదృశసాధ్యే తి సం
యోగితావిసంబంధేన తాదృశసాధ్యతావచ్ఛేదకసంబంధావచ్ఛిన్నత్వ [illegible] [illegible]
ఛిన్నసాధ్యతావచ్ఛేదకసంబంధావచ్ఛిన్నత్వం [illegible] [illegible] తద్ [illegible]
[illegible] ప్రతియోగితావచ్ఛిన్న [illegible] గ్రంథో [illegible] [illegible] [illegible]

౧౭

[illegible]

[illegible] కాలిక సంబంధావచ్ఛిన్న ప్రతియోగితాకం [illegible]

[illegible] సంయోగ సంబంధావచ్ఛిన్న ప్రతియోగితా [illegible]

ఘటకత్వేపి క్షతిః ||

[redacted] || అథ సంబంధఘటితవ్యాపకతావచ్ఛేదకరూపావచ్ఛిన్నత్వం తత్సంబంధావచ్ఛిన్నప్రతియోగితాకా [illegible]

బాహాదిరితి । ఆదిశబ్దార్థశ్శత్రుపాపతిగ్రహాం, త్రుతీయాంనిష్పత్తా గ్రహావిరోధిత్రి
యామక్షసంబంధిస్సాంధ్యి వక్ష్య [illegible] త్వసప్తవ్యాఖ్యానాం ఘటకత్వే తత్వహాలగ్నపతి
స్తోత్రప్రతియోగా నభవత్రిశ్రేత్రి । గ్రంధాం సంగతిరితితి । స్వప్రతియోగితావచ్ఛేదకరూపా
పావచ్ఛిన్నప్రతియోగితాకానాం యథా వక్ష్యత్వధికరణానాం భావే నాప్రతియోగితా
వచ్ఛేదకసంబంధేనసాంకర్యాధికరణత్వవిరతి పరిష్కారే ప్రతియోగితాయాం యథ
త్సంబంధఘటితవ్యాపకతా వచ్ఛేదకరూపావచ్ఛిన్నత్వం తత్సంబంధావచ్ఛిన్న
త్వసత్వే విశేషప్రయోగాజ్జవ్యాప్యానాం వ్యధికరణసంబంధావచ్ఛిన్నాభావస్యలక్షణ
ఘటకత్వేపిక్షతిః ధూమవాన్వహ్నేరిత్యాదావితి । అథ వహ్నిప్రతియోగి నిష్ఠవ్యధికర
ణాంనఘటితశబ్దాప్రయోగాం సవుపాయసంబంధావచ్ఛిన్నా భావపదవితిసం

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ఽలం కేవలం ఘటాభావప్రసిద్ధ్యా సామానాధికరణ్యేన వలా న్యూనా యా వృత్తిత్వప్రతియోగితా
సామానాధికరణ్యాభావ ప్రసిద్ధ్యా సంబంధావచ్ఛిన్నత్వం వ్యాపకతావచ్ఛేదకరూపం
పావచ్ఛిన్నత్వం వ్యాపకతావచ్ఛేదకరూపప్రతియోగితావచ్ఛేదకతా రత్వం ఉక్తప్రతియోగితా
వచ్ఛేదకావచ్ఛిన్నత్వం ప్రతియోగితావచ్ఛేదకతాశ్రయరూపావచ్ఛిన్నత్వం. ఏవం చ
తద్ఘటాభావ యాదృశావచ్ఛేదకతావచ్ఛిన్నా యస్య వ్యాపకతా సమానాధికరణసంబంధ
ప్రతియోగిత్వం వ్యాపకత్వం సాధ్యసామానాధికరణ్యతి: తత్ప్రతియోగితావచ్ఛేదకావచ్ఛిన్నావ
చ్ఛేదకం తత్సమానాధికరణం వ్యాపకతావచ్ఛిన్నప్రతియోగితావచ్ఛేదక
తాశ్రయరూపావచ్ఛిన్నసామానాధికరణ్యాభావ ప్రసిద్ధ్యా యోగ్యతావచ్ఛేదకా
వాఽభావాత్ వ్యాప్తి: తాదృశాభావీయ సంబంధావచ్ఛిన్నప్రతియోగితాప్రతియోగితా

వహ్నిదశ విశేషణ సర్వ వ్యాపకతా వహ్నిదశ విశేషణ సర్వ అవచ్ఛేదకతయాం నానుపపత్తిరితి
దిక్ ॥ వ్యాపకతా ఘటకసాధ్యతాంధికరణ ... ధర్మతావచ్ఛేదక ... తిరితి చింత్యం ॥ కవినం
రూపాణాం దరుక్త రీత్యభావ ప్రతియోగి వైయధికరణ్య ఘటిత త్వము తాబాధః ప్రతియోగితాక
త్వ విరహాం ... విశేషణాత్తదితిదం చ ప్రతియోగి వైయధికరణ్య ఘటిత ... లాభ ...
యన్నా ॥ ... త్వ విరహం ... ఇదం చ ప్రతియోగి ... వి ... ధి ...
మకసంబంధి ... సామానాధికరణ్య ... ॥ ఇతి శ్రీ
జగదీశ ... వర్తి విరచిత దీధితి వ్యాప్తి ... ॥ ... ॥
వ్యాపక వ్యాప్తి ... వ్యాప్తి ... కాలవృత్తి ... తి ॥ ... ధికరణ ...
పితల అవచ్ఛిన్న ... ప్రతియోగి ... ధర్మ ... తయా
... వ్యాప్తి ... సంఖ్యాతి ॥ ... ధికరణ ... అవచ్ఛిన్న ...

అతివ్యాప్తిస్తావద్వస్తుయితి నాశ్రిం విగ్యయత్తాం యూం: ప్రస్థగసమాంగతా తిగతయా ప్రమాం
శూంగవిరాంతి అభావపసత్పైకైహం త్వాధికరణం నిరూపితత్వ అవచ్ఛిన్నత్వ త్రిశ [illegible] భూంత
త్రస్తగాంకరస ద్రూంవిశే [illegible] సంయోగాభావేన [illegible] తివ్యాప్తి
రభావాతిగవత్ఫలయుతాం [illegible] తత్వైకాంధికరణం తదవచ్ఛిన్న ప్రతియోగితా
త్రిసిద్ధ్యాం యం పరిష్కార: కతద్ధేతుకత్వ తదైతి వాచ్యం॥ ఏకత్ర [illegible]
భావత్వాంశావచ్ఛిన్నత్వస్యానా॥ [illegible] యత్కించిత్ సాధ్యా [illegible]
అవ్యాప్తిః [illegible] ॥ యత్కించిద్ధేత్వధికరణం సమానాధికరణం [illegible] పితాంవచ్ఛిన్న
[illegible] స్వాంశానం [illegible] సంయోగాంత్య [illegible]
[illegible] తియోం నితాంవచ్ఛేదకత్వేన [illegible] సంయోగాభావ [illegible] తావచ్ఛేదక
సత్వేన అవ్యాప్తివ్యాప్తిరితి వాచ్యం యత్కించిద్ధేత్వధికరణం తన్నిరూపితావచ్ఛిన్నం

౧౮౫

క్రాందేయతాం కాంస్యోఽయస్యదధికరణం వర్తిత్వాద్ద్వాభ్యాం వస్త్రాభ్యాం పారావృతిమోదా
తాం కవచశ్రవణం యత్వాద్దవృతా వచేదసం తత్వవచ్ఛిన్న కాలం మాం దికరణం ణం వం వర్తి
త్రితిపరిష్టా కేశోం వి ఖం౦ శ్లో॥ సతు వ్యయము శ్వా వరదత్ర వద్ధి తాం తత్తు ణం వర్తి
త్త్వవిశిష్టా యః వవికరణం దత్వా వచ్ఛిం నాం ఖాంవః తస్య వచ్ఛిన్న వర్తిత్వ తత్ర
కరణం తస్మిరూప వర్తి యతా న వచ్ఛి దశ నారణ తర యూతదధికరణం వర్తితాం
వశ్చిదక్షిపరంతరణాం సయితాం ని తాం తత్విరతావి తసాం ద్వివిధ్వర్తిం తయోగా నకాం వచ్ఛి
దశత్వం సా భవతాం వచ్ఛిదకః విపర్యతే॥ ఏవం చ తేనం వదాం గ్రాం వమాం ది తత్వారా సర్వత్ర
హేం తన్నికరణం దిరూపి త వచ్ఛిన్న దియతా వచ్ఛిదశ భూతాం తత్వ ణం వర్తిత్వ

(వచ్ఛిన్నాం)

౧౦

విశిష్టాభావత్వాభావస్య యేనావినా అవచ్ఛేదకత్వం తాం ప్రతిబంధకతాదర్శనాత్ విశి
ష్టాభావత్వాభావస్య యేనావినా అవతిష్ఠమానత్వం ॥ తత ఏవ సత్త్వాంశే ఖ్యాతే
రి తత్ప్రదానావచ్ఛిన్నే తుల్యాంశయోః ఘటాదిప్రతియోగ్యవిశేషణాంశ పి ఇదమిత్థంత
వటాంపిణాంశవచ్ఛేదకత్వే తద్విధ ఘటాదిప్రతియోగికాభావత్వం ॥ రూపేణాంశగ్రాహి కరణ్య
సామాన్యావృత్తిత్వే తత్సంబంధిరూపేణ తారతమ్యం తాత్పర్యం ॥ ఏతద్రూపత్వేనాంశ గ్రాహి
కారణ్యరూపతంత్రాంశ త్రితయాంశవిశేషం యోగానాం వ్యాప్యత్వే ఏతద్రూపే రూపాంశతారతమ్య
స్మాధి తారతమ్యం ఉపప్రతిపాదకం [illegible] తస్య ఆశ్రయాదిక
వరాంశవిశిష్టత్వ ॥ రూపాంశవిశేషణయోః నితారతమ్యం అంతఃకరణతా అవస్థాం దర్శనం ఉపాదానత్వ
ప్రతియోగినాం వచ్ఛేదకీభూతానాం విశిష్టత్వ ప్రత్యేక పరిణామ సత్వం కార్యకారణతాం వాల్మీకి ప్రతి

ప్రస

బంధకతావచ్ఛేదకప్రకారతావచ్ఛేదకసంబంధేన తద్వద్వృత్తిత్వం వి [illegible]
ధర్మవత్తాగ్రహం ప్రతి బంధకతావచ్ఛేదకప్రకారతావచ్ఛేదకసంబంధేన తద్వద్వృత్తిత్వం వి
షయిత్వం [illegible] ధర్మవత్తాగ్రహం ప్రతి బంధకతావచ్ఛేదకప్రకారతావచ్ఛేదకసంబంధావచ్ఛి
న్నప్రతియోగితాకాభావ [illegible] తద్ధర్మ ఇత్యర్థః [illegible] ఇతి [illegible] | [illegible] యోగి
[illegible] ప్రకారతావచ్ఛేదక [illegible] ఇతి | [illegible] ప్రతియోగితావచ్ఛేదక
మితద్ధర్మః | [illegible] సంయోగి [illegible] | ఏవం [illegible]
[illegible] ప్రకారతా [illegible] ఇతి | [illegible] తద్ధర్మః [illegible]
[illegible] ప్రతియోగితా [illegible] ప్రతియోగితా [illegible]
[illegible] ప్రతియోగితా [illegible]
[illegible] ప్రతియోగితా [illegible]

౭౧

తత్తత్సంబన్ధావచ్ఛిన్నసంబన్ధత్వ॥ విశిష్టసత్తాధికరణతాయాం అపి విశిష్టాభావప్రతి
యోగిత్వాదితి॥ కేవలత్వప్రతియోగిత్వాభావవిరహకత్వప్రకారాపత్తేశ్చ విశిష్టాధికరణతా
యాం విశిష్టాభావప్రతియోగిత్వాపత్తేరితి తద్విశేషణాంశమాహ। విశిష్టాభావస్యైవతత్త్వ వాచః
తద్భిన్నత్వం తదా సతి విశిష్టసత్తాయాం విశిష్టసత్తాభావప్రతియోగిత్వాపత్తేరితి
కేవలసత్తాతిప్రత్యేకయోః భేదయోరితి॥ వహ్నిత్వవిశిష్టాభావఘటవిషయకద్వైత్వా
వచ్ఛేదకావచ్ఛిన్నత్వం నాస్తిత్యాదితి॥ యత్ర తత్ప్రతియోగివృత్తితాయాం తద్భావాభా
వత్వావచ్ఛిన్నత్వం నాస్తితి తాదృశప్రత్యయః ప్రకారతావచ్ఛిన్నత్వం విషయితానాం
భేదేతి ఘటవిషయక [illegible] నానావయవేషు ఘటత్వాదిత్యాదౌ ఘటవిషయకజ్ఞానా
త్వ[illegible]నాం తాదృశాభావస్య ప్రతియోగ్యధికరణతేషు ప్రతివిషయతయా వృత్తిస్తత్త్వాపత్తేరితి

ప్రస్థ

ద్రవ్యత్వేన విషయితాయాః ప్రతియోగితాయా మనస్త్వేపి సత్త్వాత్। తాదృశలౌకికద్రవ్యత్వావా ప్ర
సిద్ధిరితి వాచ్యమితి ప్రాంచః। ఇదం ద్రావచ్ఛిన్నప్రతియోగితాకత్వేన తాదృశాభావాంశే
వచ్ఛేదకత్వస్య లాఘవాత్ ప్రతియోగిత్వం ధర్మాపేక్షయా ద్రవ్యత్వాదిప్రకారకతాయాం విశేష
ణవత్త్వేన వా సంబంధత్వేన ధర్మావచ్ఛిన్నమితి నాంధత్వ తావచ్ఛేదకావచ్ఛిన్నప్రకార
కత్వావచ్ఛిన్నా వచ్ఛేదకతాశ్రయత్వప్రతియోగిత్వాదితి నాంధత్వతావచ్ఛేదకత్వా
పంచావచ్ఛిన్నప్రకారకతాశాలిత్వప్రతియోగితావచ్ఛేదకతాయాం వచ్ఛిన్నత్వేనాద్రవ్యత్వా
వత్త్వేన ధర్మావచ్ఛిన్నాభావస్య ద్రవ్యాంశే ... ప్రకార
వనిష్ఠత్వప్రతియోగిత్వం ప్రకారతావచ్ఛేదకతయా ... వచ్ఛిన్నత్వేతి నామాంతరాది
కరణవృత్తిత్వస్య నాంధర్మావచ్ఛిన్నత్వం ... తావచ్ఛేదకతయా ద్రవ్య
తావచ్ఛేదకావచ్ఛిన్నత్వే తద్విధిపరిష్కారః పూర్వోక్తః విశేష్యతావిశిష్టతల్లక్షణేతి లక్షణపక్షే

॥ రిష్టాంశే ఘట త్వేన వహ్నికసాంయత్వ వహ్న్యభావ బావనవలం ఘవాతుల్యవత్ ప్రతిపాదకే ప్యవ్యాప్తి
లక్షణో ఘటశత్వే పి నవహ్న్యభావవహాం దాంయుల క్షణానోపపద్యతే సంభవా దోషః । ...
నఘటత్వే । విశేషం ఇతాం ౨ వైశిష్ట్యప్రతీకారసంభవాదితి । అత్ర హేతౌ సమానాధికరణ
సాంద్యాగా ౩ తత్ర సాధ్యాభావవత్వనుపాందానై ప్రసిద్ధ్యా నవహాం నై విషయితాం సంబంధేన
హ్నిత్వే విశిష్టాంశ ... వహాం యేం నవహ్నిత్వే నసాం స్వాతాధ్యకాం రక్త ప్రతీతి సిద్ధాభా
వమాతాయాం వ్యాప్త్యాపత్త్యా తదా విజాతీయత్వాత్ । అత్ర సాధ్యతావచ్ఛేదక
తాం ఘటక సంబంధావచ్ఛేదకతాక నాం ధర్మతావచ్ఛేదక సంబంధావచ్ఛిన్న ప్రతి
యోగితాక సాధ్యాభావ వత్ర అసంభవాత్ తదా సంబంధతావచ్ఛేదక ప్రకృత ప
యాంనితాకసాంధ్యాభావ వోప్రతిని ఘటవ అసంభవ ... సంభవ్యత్ర లక్షణే పరిశేష మాం ... తిరిక్త ప్రయోగ
తింయోగితా వచ్ఛేదక యోగ్య వైశిష్ట్య సంబంధేన వ్యాప్త్యలక్షణే పరిశేష మాం
గాం మంఘ పత్త్యా యుగ్యాంతిరిక్త త్వాదివైశిష్ట్య సంబంధేన (వైశిష్ట్యం) లక్షణే పి సాధ్యతా

ప్ర

వహ్నివత్త్వాదిత్వాదిపర్యాప్త్యోర్భేదాత్ తత్ర తథా చ తాదృశ॥ నిరుక్తస్థలవ్యవచ్ఛేద్యాకాంక్షా

నిర్జలవ్యవచ్ఛేద్య ... సంభవాత్॥ సాధ్యతావచ్ఛేదకతాఘటకసంబంధావచ్ఛిన్నప్రతియోగితాక వహ్ని

పక్షతావచ్ఛేదకం వేదతి॥ అథ విశేషితానపరిసంబంధావచ్ఛిన్నప్రతియోగితాకవహ్నిత్వావచ్ఛిన్న ప్రతియోగితాక

అవచ్ఛేదకతా సప్రతియోగితాక ... వ్యవచ్ఛేదాయ ప్రతియోగితావచ్ఛేదకత్వాదివిధా

వ్యావర్తకత్వసంబంధేన తాదృశధర్మావచ్ఛిన్నమితి చేన్న॥ విశేషితానపరిసంబంధావచ్ఛిన్న

త్వావచ్ఛిన్నప్రతియోగితాకాభావప్రతియోగితావచ్ఛేదకత్వాభావప్రత్యక్షవత్త్వాదిపర్యాప్తి

పర్యాప్తవహ్నిత్వావచ్ఛేదకవాయోర్వ్యాప్తిసంభవాత్॥ సాధ్యతావచ్ఛేదక ... తా

ఘటకసంబంధావచ్ఛిన్నప్రతియోగితాక ... వ్యవచ్ఛిన్నప్రతియోగితావచ్ఛేదకవ్యాప్తి

ధర్మవత్త్వాభావ ... వ్యాప్యత్వం భవతి॥ ప్రకారాంతరేణ సాధ్యతా

ఘటకతానిరూపితవహ్నిపక్షతావచ్ఛేదకతాసమవాయసంబంధావచ్ఛిన్నప్రతియోగితాక

వహ్నిపక్షతావచ్ఛేదకత్వాదిపర్యాప్తివిశిష్టసాధ్యతావచ్ఛేదకస్థానపతితావచ్ఛేదకత్వం॥ ప్రకారా

4

72

కని యొక్క త్సహస్రవర్గ నెం శ యెుం నిశ: సం యెత్యగరూప త్రైశ తం దోషాం వస్తే దశ
తాం యోంకిష షం యుత్రప రత్నప్ర త్యై తదశ ది కారగా సం ఫలితాం వస్తే దశ సర్వ తా
వ [illegible] వి ష [illegible] యి త యూం సుగం త్ప వి శి [illegible] సవ వాం యెుక సు గాల త్పవి శి [illegible]
సవ వాం యెు గాం భాం వవరాం దాం యూం వ్యాప్తిం తాం దవ కృమి తి వాం చ్యం సాం ఫలితాం వస్తే ద
శ తాం ఘం ఇశ సం బం ధాం వ [illegible] ం కాం వస్తే దశ తాం చి క్రు వస్తే దశ త్కా రూం వశ త్ప
స్త వివ శి తత్తాం [illegible] [illegible] సాం ఫలితాం వస్తే దశ తాం ఫలం ఇక్ష సం బం ధా
వ ష్ఠిం కాం వస్తే దశ తాం శ ప్రతి యెుం నా [illegible] రూం వ [illegible] తాం వస్తే దశ తాం వశ త్పవ్ర దిశ
రగం త్ప వి నేశ వమ [illegible] న వర్తనం హి [illegible] తిల్లాం ఫ యూం వ ష్ఠిం కాం భాం వ మూం కాం యెుక దాం
షవాం ర [illegible] నా వి ష యెుం రాం సం బం ధ వ వాం యెు సం బం ధాం భ్యాం వ హిం త్రం వి శి [illegible] భాం
వ మూం దాం యూం వ్యాప్తి వాం రగా యెు సాం ఫలితాం వస్తే దశ సం [illegible] వ ష్ఠి దశం యెు ద్యాం

ష్టం తదనవచ్ఛిన్నత్వాభావ సంసర్గావచ్ఛిన్నయం వహ్నిదళితా తదా రూపకత్వ సంబంధ దశ్యో
ప్రతియోగితాయాం వైశిష్ట్యం తయా వ్యాప్త్యా వహ్నిత్వావచ్ఛిన్న తాదృశ
త్వవిశిష్టత్వ వహ్నిత్వం వహ్నిదళితాక ప్రతియోగితాకత్వ యాం ప్రతియోగితా వహ్ని
దళం చే తద్విశిష్ట విశిష్టైకార్థ సంబంధేన [illegible] ప్రతియోగిత్వాయాం చ ప్రతియోగితాం
చ విషయత్వాభావ [illegible] సిద్ధి [illegible] యత్ర సపక్ష
త్రవిశిష్ట వహ్నిం [illegible] ప్రతియోగి
వత్తి [illegible] సిద్ధి [illegible] తత్ర [illegible] 18
[illegible] సిద్ధి [illegible]
తి [illegible]
[illegible] ప్రతియోగి [illegible] వహ్ని [illegible]

వర్తీతి లక్షణాసమన్వయసంభవాత్ సాధ్యవైశిష్ట్యపదవైయర్థ్యాపత్తేః హేతుస
మానాధికరణావ్యాప్యవృత్త్యభావప్రతియోగితానవచ్ఛేదకత్వాభావస్య ఇతి తల్లక్ష
ణాంశే దేయం హేతుసమానాధికరణావ్యాప్యవృత్త్యభావవిశిష్టాన్యత్వే ప్రతియో
గితావచ్ఛేదకత్వాభావస్య ఇతి లక్షణాంశే ద్రవ్యత్వాభావలక్షణాంతరమితి సాధ్యవైశిష్ట్య
... ఇతి ... హేతుసమానాధికరణావ్యాప్యవృత్త్యవచ్ఛేదకత్వాభావ
స్య హేతుసమానాధికరణావ్యాప్యవృత్త్యభావప్రతియోగితానవచ్ఛేదకత్వాభావస్య ఇతి
సమానాధికరణాన్యత్వానవచ్ఛేదకత్వాభావస్య ... ఇతి లక్షణాంతరమితి తల్లక్షణే విశి
ష్టమానాధికరణాన్యత్వే తత్సాధ్యాభావవత్త్వ ... సాధ్యవైశిష్ట్యమానాయోగ్యత్వేతి సా
ధ్య ... సమవాయేన వ్యాపకత్వపర్యాప్తేరంశే హేతుసమానాధికరణాం సాధ్యవైశిష్ట్యప్రతియోగితా
వచ్ఛేదకత్వాభావస్య ఇతి హేతుసమానాధికరణాభావప్రతియోగితావచ్ఛేదకత్వా
భావస్య ఇతి సాధ్యవైశిష్ట్యప్రతియోగితాకాభావప్రతియోగితావచ్ఛేదకత్వస్య
ఇత్యాదిపదార్థే తత్తత్సమానాధికరణావ్యాప్యవచ్ఛేదకత్వాభావస్య ఇతి

తలక్షణే వ్యధికరణధర్మావచ్ఛిన్నాభావ వారణాయ కాలేన సమవాయేన యత్తత్సంబంధావచ్ఛిన్న ఇతి
వారణం (స సమవాయేన అయుక్తాపి ఘటో నాస్తి ఘటవత్త్వం చ తత్ప్రతియోగితా హిం (సాం సమానాధికరణ్యే
నావచ్ఛేదకత్వపర్యాప్త్యధికరణధర్మావచ్ఛిన్న ప్రతియోగితాకప్రతియోగితా సామానాధికరణ్యం
ఘటత్వం తథా తత్సమానాధికరణాభావ ప్రతియోగితావచ్ఛేదకత్వపర్యాప్త్యవచ్ఛేదకప్రతి తాకే
యోగితా నిరూపిత తావత్ వినష్టం ఘటో భావే వ్యతే కదేశం ప్రతి వే దయితం భావః ||
ఘటాభావవత్ తత్తద్ఘటావినాభావ్యత్వమిత్యర్థః ఫలం తు సమానాధికరణాభావప్రతి
యోగితావచ్ఛేదకత్వం తదా ఘటత్వమయోగ్యత్వాత్ తాదృశ ఘటత్వపర్యాప్తి యోగ
నిరూపితా భావప్రతియోగితావచ్ఛేదకత్వాభావవత్త్వాత్ ఘటత్వావచ్ఛేదకావచ్ఛిన్న సమా
నాధికరణాభావ పర్యాప్త్యవచ్ఛేదకత్వ సమానాధికరణ వ్యాప్యవత్తావచ్ఛేదకం ఘటత్వం తత్సామానాధి
కరణ్యాభావ తద్ఘటావచ్ఛిన్నప్రతియోగితావచ్ఛేదకత్వాభావవత్ ఘటత్వావచ్ఛేదకావచ్ఛిన్నసమా
నాధికరణాభావప్రతియోగితాకత్వం భవతీతి తథాప్యవచ్ఛేదక సామానాధికరణ్యవచ్ఛేదకత్వపర్యాప్తి

శాస్త్ర వస్త్రే దశత్వా భావవత్త్వా వృత్తా ధికరణాన్యే వృత్తిత్వం ఏతత్తద్వృత్తా ధికరణాం వ్యాప్య
పక్షతావచ్ఛేదకం [illegible] సాధ్యవృత్తా ధికరణాన్య వృత్తిత్వం తద్భిన్న [illegible] వచ్ఛేదకతాకప్రతియోగి
నితాకాభావవత్త్వ ధర్మావృత్తా ధికరణాన్య వృత్తిత్వం తద్భిన్నత్వం స్వస్వవతాతావ
వచ్ఛిన్న కప్రతియోగితా కాభావః నిరూపితా వృత్తి ప్రతియోగి తాసు భిన్నత్వం వర్తత
ఇతి । సంకాభావధర్మ కేత్త్రాసి తద్వృత్తి అభావ ప్రసంగ సాధ్యా పిసం స్వవస్త్రతి । [illegible]
కేసంభావ్యా వకిస్ప్రతి ।। కథం సాధ్య వ్యాప్తిత్వం భిన్న తలక్షణం ఏవ వ్యాప్యవృత్తి స్వరూప
భిన్నం ప్రతియోగినిష్ఠ అభావాధికరణాన్య వృత్తిభిన్న సాధ్య విశిష్టాధికరణ కాల [illegible]
సాధ్య తద్భిన్న తి । కథం ।। [illegible] సాధ్యా విశిష్ట భిన్న తలక్షణ ప్రతియోగి నిష్ఠ అభావాధికరణావృత్తి వత్త
వహ్నిమాన్ ధూమాదిత్యాది ప్రతియోగి కాభావాధికరణ హేతు [illegible] ధికరణ [illegible]

॥ సాం శబ్దా శక్తప్రతియోగినితాకాభావా ప్రసిద్ధ్యా అవాప్తిరితి వాచ్యం మహానసే [illegible]
యద్వహ్న్యభావమాదాయ లక్షణసమన్వయః [illegible]
[illegible] ఇతి ॥ వహ్నిమాన్ [illegible] వహ్నిమత్త్వే వహ్న్యభావీయప్రతి
యోగినితా వహ్నివిశిష్టే [illegible] తత్తదితి [illegible]
[illegible]
[illegible] ౧౬
[illegible]

తి వాచ్యం ॥ వహ్ని మాత్ర ప్రతియోగితాం తరశల్పుకేవలాం రాభావాం తకవఘు త్వాఘ లెపతెం
నయాం భావ వచ్ఛేదె ప్రతియోగితావచ్ఛేదకావి శిష్ఠ ప్రతియోగితాంకాం కావ భావ వస్వవి షాం
దా ప్రతియోగితాం ఠయాం ॥ వాచ్య స్యవ వృత్తి త్వావంశకరగాలి యవ్య తద్ధాంవ ప్రతియోగితా
వచ్ఛేదకప త్వాప్య వచ్ఛేదకప్రతియోగితావచ్ఛేదక ప్రవ వచ్ఛేదకవ వణావి శిష్టాకాం కవ భావ వస్త
విషాం ధాత్వై వలంకృయిటే తేవాంపపత్తిః ॥ ప్రకృతే వ ఎ తాదృశాభావి య ప్రతియోగితావ
చ్ఛేదకం ఠయాం వచ్ఛ వతి శి ప్రతియోగితాం గ కాంకె వాచ్య స జ్య వృత్తి త్వరూపవిరుద్ధ ధర్మాస్వాం ల వాచ్యస్య వృత్తిత్వ
తా వహ్ని వహ్ని త్రైకాల వక ప్రతియోగితాం స్వ కర లి ఠేవృత్తి వత్వా వికల్పసంభావితత్వం త్వాం
నతిరితి వాచ్యం ॥ తత్ర కేవలాన్వయిత్వాపపత్తే యెవ వాచ్య స జ్యవ వృత్తిత్వాపి ప్ర తైత్తె వాచ్య స జ్య వృత్తి
త్వాం గ కాం కె వాం రాభావాం తత్తాపి స్థలకల్పె సాంవయాం కెయాం పి గాం వి శిష్టాభావ వ్వాంఠకెతర్గని కాంతె
ప్ర వచ్ఛేదకతాం తెయాం కానిప్పా తద్వ త్ర త్వతి యూ యాంః ప్రతీ కితాంత్రా ధర్మత్వ యు క్తం ॥
తాం వాచ్య వచ్ఛేదక ప్రతియోగితా కత్వా సంబంధ కవాంస్య వల భావె భాకం తధా వహ్ని వికల్ప

స్ర

వహ్నిత్వప్రతియోగితా వ[illegible]హ్నిత్వైక్యే అసంభావితేతి న్యాయం ధ్వసంగతిః ప్రమేయత్వేన ఘటా
స్యాభావ పరిమాణాదిత్వ్యాభావాత్ ప్రతియోగ్య వ్యధికరణ ప్రతియోగితా సామానాధికరణ్యతావచ్ఛే
ప్రతియోగితావచ్ఛేదకత్వ ప్రమేయాభావమాదాయ లక్షణసమన్వయః సంభవతి
తథాపి సాధ్యతావచ్ఛేదకత్వాప్రసిద్ధిరితి వహ్నిత్వమాశ్రయః॥ యాదృశప్రతియో
గితా యావదవచ్ఛేదక సామానాధికరణ్యం తద్వహ్నిత్వం దేయమితి॥ తత్రాపి ప్రమేయత్వా పత్రం
భావస్యాసంభవతీతి చేత్ తదసంభవః॥ తథాపి స్వసమానాధికరణ తద్వహ్నిత్వయతా
దృశ ప్రతియోగితా సామానాధికరణ్య వతి ప్రమేయత్వాభావస్యాసంభవతీ తత్రాపి సామానా
ధికరణ్యత్వావచ్ఛేదకాప్రసిద్ధ[illegible]రితి తత్ప్రత్యస్య అనుగమేతా వ్యర్థత్వం॥ అనుగమస్త్వేవం వహ్నిత్వ 12
త్వావచ్ఛిన్నస్వాశ్రయా[illegible] అవచ్ఛేదకతావచ్ఛేదకత్వ సంబంధేన హేతుమన్నిష్ఠాయా ప్రతియో
గితా తాదృశప్రతియోగితా నిరూపిత తత్త్వాదృశ[illegible]ప్రతియోగితా సామానాధికరణ

వృత్తిత్వేన చ యసంబంధేన వహ్నిదర్శనాభావవత్త్వం సాధ్యతావచ్ఛేదకస్య వర్త
త ఇతి లక్షణసంగతిః॥ [illegible] జగదీశ్యాం [illegible] తాదృశాభావీయప్రతియో
గితావచ్ఛేదకత్వం [illegible] సాధ్యతావచ్ఛేదకత్వం వృత్తిత్వ [illegible] యసంబంధేన సాధ్య [illegible]
సత్త్వప్రతియోగితావచ్ఛేదక [illegible] వర్తమాన [illegible] త్రయ [illegible] తే [illegible] ॥ [illegible]
[illegible] యతిప్రతీతి సిద్ధ [illegible] యప్రతియోగితావచ్ఛేదక [illegible] తస్య
తి [illegible] గితావచ్ఛేదకత్వం [illegible] మాత్రే [illegible] మితి [illegible]
[illegible] ప్రతియోగితావచ్ఛేదక [illegible] ప్రతియోగితావచ్ఛే
దకవిశిష్టప్రతియోగితావచ్ఛేదక [illegible] విశేష [illegible]
[illegible] ప్రతియోగితావచ్ఛేదక [illegible] ప్రతియో
గితా [illegible] సాధ్యతావచ్ఛేదక [illegible] సాధ్యతావచ్ఛే

ధర్మ- పర్యాప్త [illegible] సంసర్గః [illegible] త్వ [illegible] ప్రతియో [illegible] వచ్ఛేదకత్వాంశే
కారె ప్రతియోగితావచ్ఛేదకతాపర్యాప్త్యవచ్ఛేదక [illegible] వచ్ఛి [illegible]
[illegible] ప్రతియోగితా [illegible] వచ్ఛేదక [illegible]
[illegible] ప్రతియోగితా [illegible]
[illegible] ప్రతియోగితావచ్ఛేదక [illegible]
[illegible] ప్రతియోగితా [illegible]
[illegible] ప్రతియోగితావచ్ఛేదక [illegible]
[illegible] ప్రతియోగితా [illegible]
[illegible] ప్రతియోగితా [illegible] ప్రసిద్ధ [illegible]
[illegible] ప్రతియోగితా [illegible] ప్రసిద్ధ [illegible]

గాం ధికే శరసైర్వినాం వహ్నిదకాం ప్రనిధార్భ్వి విషయిణాం సంబంధికేషు తు సాంధవకేష్వ
వృత్తిత్వహేతూనాం లక్షణం సంగత్వే। అవ్యాప్తిప్ర యోగినాం సాంవాయిక అవచ్ఛిన్న
తాభావఘటితత్వే అతివ్యాప్తి రూపం। ఘటత్వావచ్ఛిన్నప్రతియోగి
తా సంసర్గావచ్ఛిన్నప్రకారతా వచ్ఛిన్నప్రతియోగితావచ్ఛిన్న ధర్మ
నిష్ఠ రీతి। అత్రాయం ఘటత్వావచ్ఛిన్నపటనిష్ఠప్రతియోగితా సంబంధావచ్ఛి
న్నప్రకారతా వినాం యత్ప్రకారత్వ సంబంధేన తదా ఘటత్వావచ్ఛిన్నపటనిష్ఠప్రతియోగి
తా ఘటత్వావచ్ఛిన్నం మవహేతుపటనిష్ఠప్రతియోగితాయాం నిష్ఠప్రతియోగితావచ్ఛేదకైకత్వ
ఉభావైకత్వప్రతియోగితాయాం చైకత్వైకత్వపటనిష్ఠప్రతియోగితా సంసర్గావచ్ఛిన్న
తాం రతాం వహ్నిదకం ధూమమత్తాదవచ్ఛిన్నకాదిశరణాం తత్సహ అప్రసిద్ధే రీతిః విషయ తచ్ఛిన్నత్వ
గుణటరభావేనయత్ప్రతియోగితాయాం ఽయాం వృత్తిప్రతియోగితా పదే ధర్మగంశక్తిత్రత

దృశప్రతియోగితాసంసర్గావచ్ఛిన్నప్రకారతావచ్ఛేదకస్య తత్తావచ్ఛిన్నాధికరణత్వం
ప్రసిద్ధత్వేనాభావీయతాదృశప్రతియోగితా యతాదృశసామానాధికరణ్యావగాహిత్వేన
తా ప్రసిద్ధ్యా [illegible] వచ్ఛిన్నతాదృశప్రతియోగితాసామానాధికరణ్యం తాదృశప్రతియో
గితావచ్ఛేదకత్వస్య తదభావయో [illegible] పరిష్కారే తత ధూమ [illegible] తాదృశధూమవత్త్వ
వచ్ఛిన్నప్రతియోగితాసంసర్గావచ్ఛిన్నప్రకారతావచ్ఛేదకత్వమియత్తావచ్ఛిన్నాధికరణ
ప్రసిద్ధ్యా [illegible] న్నత్వావచ్ఛిన్న [illegible] ప్రతియోగితాసామానాధికరణ్య [illegible] త్వా ప్ర
[illegible] తత్పరిష్కారే [illegible] తదభావ [illegible] యత్ప్రతియోగితాసం
సర్గావచ్ఛిన్నప్రకారతావచ్ఛేదకమేతద్వ్యాప్యత్వావచ్ఛిన్నాధికరణత్వం [illegible] తిలక్షణ
[illegible] ప్రతియోగి [illegible] యద్ధికరణ [illegible] ఏతత్రయ [illegible] యోగ్యా
ప్రతియోగితాసంసర్గావచ్ఛిన్నప్రకారతావచ్ఛేదక [illegible] త్వావచ్ఛిన్నాధికరణ [illegible] యోగ్యః
౧ ధూమత్వావచ్ఛిన్నాధికరణత్వం [illegible] ప్రసిద్ధ [illegible] యత్ప్రతియోగితా [illegible]
దృశప్రతియోగితా [illegible] దృశప్రతియోగితాసంసర్గావచ్ఛిన్నప్రకారతావచ్ఛేదక ॥

హేం తుమ తేరాం అక్షతం తాంద్వా శప్రతి యోగినితా యోగం: పాంథవోక్షత్వముపి వత తే ద్వితాం
వక్షింక్త్వా గాం వాం కంని కాంరకాంత తి తాత్పు ర్యాం॥ర వవతద్రూపత్యాగరూంవఘుతేగా భయూం
గాం వమూందాం యూం వాత్సిస్సుం భవతీతి వాంశయాం॥ పాం భవాం వక్షైదశాం ధికరణం పర్యాప్త
తగవసాం భవోక్షప్రతి యోగి నితావి శే షణం త్వాం పనమాం కైగదయం హం బ భయూం భావాం
న కారె లక్ష ణాం తరవిం తదిత్యయ॥ రవప్రతి యోగినితాం వక్షైదశా విశిష్టాధికరణాద్యే
ప్రతి యోగి తావచ్ఛేదకా వక్షిం స్యాద్ప్రతి యోగిని తావచ్ఛేదక తాంశ ఖై రవత్వావితి॥ తేత్త
కాతరూకరయు వయం గయు:ప్రతి యోగితావచ్ఛేదక వహిం త్వగాపభవావచ్ఛిన్నాధికరణా
ప్రతియోగివైయధికరణాం గాంసిత్తతి॥ వత్పటేతి సంగాం యోగాం చవఘటతైగవ
వాత్సవాం వమాంవాం యూం వాత్సిస్సిరి తత్పక్షాం తత్త్వ భవేతి బతే॥ వంటత్వావచ్ఛిన్నప్రతి యోగినిత్యవక్షితే
తాంక భేద వరూందాం యూం వాత్సిస్సిరిత్యక్తం॥ నం భవతి: కటుతూం పూం కాతే॥ సంప్ర. మంయ
పాంథుపోక్షిత తాం వ్యక్షఘటత్వావచ్ఛిన్నప్రతి యోగితా వచ్ఛేదక ఘట త్వాదవచ్ఛిన్నా వచ్ఛేదా

.. /

తాంశే ఘటవద్భిత్త్వధికరణా వృత్తి ప్రతియోగితావచ్ఛేదకత్వస్య తత్ప్రకారకలక్షణస్య సమన్వయసంభవాదితి వా
చ్యం ॥ తత్రాపి విధేయ ధర్మే తత్త్వస ఘటత్వావచ్ఛిన్న ప్రతియోగినిష్ఠావచ్ఛేదకతాయా వ్యాప్తిప్రసంగా
దితి చేన్న ॥ యత్ప్రతియోగినిష్ఠావచ్ఛేదకతావచ్ఛేదకతా పర్యాప్త్యధికరణం ధర్మో విశిష్ట
యత్కించిత్ప్రవేశ యత్త్వ తత్త్వస్వ ప్రతియోగినిష్ఠా విశేషణతా ॥ తథా చ తత్ప్రతియోగినిష్ఠా
వచ్ఛేదకతావచ్ఛేదకధర్మే విశిష్టత్వ తత్త్వ పర్యాప్త్యధికరణత్వ సిద్ధేః ॥ వాంఛన్యా ౨౦
చేద్వస్తుత్వ ... ఇత్యేవం ... తత్త్వ ... వహ్నిత్వ ...
ధర్మప్రతియోగినిష్ఠాయాం స్వ ... వృత్తి ... విశేషణం యోగ్యం ॥ అస్తం
సంయోగ ... ప్రతియోగినిష్ఠావచ్ఛేదకతా ... అధికరణత్వే యత్రావచ్ఛేదక
మితి ॥ యత్ప్రదండ ... ప్రతియోగినిష్ఠావచ్ఛేదకతా ... ॥ తథా చ ... సమానాధికరణం
ధర్మప్రతియోగినిష్ఠావచ్ఛేదకత్వం తదవచ్ఛిన్నావచ్ఛేదకతా ప్రతియోగినిష్ఠా ... దవచ్ఛే

ష్టాం ల వస్త్రే దశాత్రి తన్వర్ణాః ॥ పాం మాం రాం ధికార కోశ్వర [illegible]
[illegible] ప్రతి యోని తా వస్త్రే దశాం యవద్వ [illegible]
త్ర దవవశ్చి కృతత్స వరాం రాధికార రాం [illegible] ప్రతి యోని తా వస్త్రే దశా తారా జైవ సిద్ధతి ॥ తద్వస్త్రే
త్రైక పత్ని పాం వరాం రాజ్ఞా ఖాల వమాం డాం యూం వ్యాప్తి దారరాం విశక్ర అవస్త్రే దశత్ర
సూం బః తే పాం మాం రాం ధికార కోశ్వ రయాం వృశ్చ ప్రతి యోని తావస్త్రే దశ త్ర్యాని కేశ్రైతే ద్వివ
రాః ॥ యదద్విత్ర్యారు పాం రాంది కుండి మాండ్రం డిసం యోం గావి తద్వతృ ప్తా రండిపాం
మాం రాజ్ఞా భావి యద్వప్రతి యోని తా తాం వృశ్చ ప్రతి యోని తాం యూం చిప్రా మాం రాం
ధికార కోశ్వర ల వస్త్రే దశాః పాం త్రైధికారే కేశ తష్టా తలాం ద్వై యుతా [illegible] వస్త్రే దశాః పాం
తః [illegible] తరవస్త్రాం శతస్త వరాం రాధికార కోవస్త్రే దశ తార్క నైవవత్స సర్వ పాం త్రైధికార కోతి
దవ మాం రాత్రైగ తాం వృశ్చ ప్రతి యోని తాం యాం స్త్రా మాం రాం ధికార కోర్వర ల వస్త్రే దశాం యో

పతిత్వ వాక్ష్మిత్రివాణా గారయు ఉయాంద్య శప్రతి ఎటాం నితాం పక్షే రత్నా వాక్యప శ్రీపాం పక్షే దశా
తాంశ ప్రతియో నితాంశ శ్రైద లాలాన్యాయు వి శ్లేష దశః ॥ గ్రహ దం శివాం గ్రహం దిసంయోనాం
ది తత్వ దా విపా వాక్పుత్రి శుతోనాంశ్రి త్రివాం చన్ద్రం (తత్వ శంపరయాం దంపత్స్యగ్రహశాంత్రి
తాం పక్షైదశా త్వవలాంపాం ంరవాం ర గాంసంబ వాం శ తష్ట [illegible] ంది సంం వేగాగ మోం తుశ్చత్తే
ఉశపక్షైదశ నాంద్భుతాం పక్షే దశ ప్రత్సృనిష్టత్యగ్త్యరంబ రాంషం బంధే గనాం ద్భుతాం పక్షే దశత్ర
స్వం లా రాం [illegible] తల్లక్షితి (వహిన్ను త్యాగ దిక్త్ర వింపోం నిశాం యొంశ్రీ నాంవరాం రాం దిశ రక్షి గ్రహాం
పక్షే దశత్రయం అవాక్పుత్రి రితి పాంచ్య వి లతి ఉపత్రతి యోంగాతాం పక్షేదశ తాంపక్షే దశ ౧౩
త్రాంప శశ్రీ ప్రవృధి శ్రీశ గాం భర్త్య నిశి పం ప్రమేయం ఉత్తర్ప గ్రహ శిష్ట పశుత్తి యోం నితాం వి శిగాం
శ్రేష్ఠ ప్రమేయం నాం ద్రశృష్ట తలక్ష్యం గాంపంశతిః ॥ ఉషం భవ శత్వమి వాంక్షరం ॥